

§ 234

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle huumekuolemien ja muiden päihdehaittojen vähentämisstrategiaa koskevasta valtuutettu Coel Thomasin ym. valtuustoaloitteesta

HEL 2022-008450 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Coel Thomasin ja 33 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, joka koskee huumekuolemien ja muiden päihdehaittojen vähentämisstrategiaa:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinki luo strategian sille, miten Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukset huumekuolemien ehkäisemiseksi toimeenpannaan Helsingissä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että päihdeettömyyttä tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja tarjotaan ja kehitetään Helsingissä tutkimukseen perustuen sekä kansallisten hoitosuosituksen ja päihdepalveluja koskevien laatusuosituksen mukaisesti.

Helsingin päihdepalvelujen järjestämistä ohjaa kansalliset Käypä hoito -suositukset, päihde- ja riippuvuusstrategia, mielenterveysstrategia, sosiaali- ja terveysministeriön päihdepalveluja koskevat laatusuositukset, Terveystieteiden tutkimuskeskuksen palveluvalikoimaneuvoston suositukset sekä THL:n suositukset.

THL suosittaa huumekuolemien ehkäisemiseksi opioidikorvaushoitoa ja muita päihdepalveluja, käyttöhuoneita, huumeiden käyttäjien terveysneuvontaa, naloksoniohjelmaa, avun hälyttämisen esteiden vähentämistä, tiedottamista ja kampanjoita, yhteistyötä poliisin kanssa ja huumeita käyttäviin ihmisiin kohdistuvan negatiivisen leiman vähentämistä. Helsingin kaupungin päihdepalvelujen edustaja on osallistunut suositusten laatimiseen vierailevana asiantuntijana.

Helsingissä päihdetyön kokonaisuuteen sisältyy ennaltaehkäisevä työ, päihdeongelmien hoito ja kuntoutuspalvelut. Päihdeongelmaisia henkilöitä hoidetaan terveydenhuollossa ja päihdehuollon erityispalveluissa.

Päihdepalvelukokonaisuus sisältää Helsingissä polikliinisia palveluja, kuten avovieroitusta, avohoitoa ja -kuntoutusta, opioidikorvaushoitoa ja jälkikuntoutusta sekä päivätoimintaa, laitosvieroitusta ja laitospalveluita. Näiden lisäksi tarjotaan muun muassa terveys- ja sosiaalineuvontaa suonensisäisesti huumeita käyttäville ja palvelukeskustoimintaa HIV-positiivisille päihderiippuvaisille. Helsingin kaupunginhallitus on

tehnyt 1.4.2019 § 228 kokouksessaan valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitteen ja esittänyt huumeiden käyttöhuoneen kokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä. Sen pohjana on kaupungin laatima selvitys valvottujen huumeidenkäyttötilojen perustamisesta Helsinkiin. Käyttöhuoneiden yhteydessä pyritään selvittämään mahdollisuutta myös ainetes-
tauspalveluun.

Terveysneuvontapalveluita tarjotaan Helsingissä matalan kynnyksen päiväkeskus Sympiksissä, jotka sijaitsevat Itäkeskuksessa, Kontulassa ja Sörnäisissä. Lisäksi Sympiksien liikkuva terveysneuvonta tarjoaa palveluja vuoropäivin ympäri Helsinkiä.

Suomessa opioidimyrkytykset johtuvat pääosin buprenorfiinin ja muiden keskushermostoa lamaavien aineiden yhteiskäytöstä. Myrkytyskuolemat tapahtuvat usein useiden tuntien viiveellä aineen käytöstä. Helsingin ensihoito tavoittaa korkeimman kiireellisyysluokan potilaat hyvin. Opioidiylännostustilanteissa potilas voi naloksonin lisäksi tarvita myös muita elintoimintoja ylläpitäviä hoitotoimenpiteitä. Helsingissä on kuitenkin syytä varautua myös huumetarjonnan muutoksiin ja valmistel-
la mahdollisuuksia naloksonin nykyistä laajempaan käyttöön.

Päihdepalvelut on aktiivisesti mukana muun muassa pääkaupunkiseudun ympäristö- ja oppilaitosyhteistyössä sekä kansallisessa ja kansainvälisessä verkosto- ja tutkimusyhteistyössä. Päihdepalvelut tekee yhteistyötä myös poliisin kanssa painottaen erityisesti avun hälyttämisen esteiden poistamista ja laittomia päihteitä käyttävien negatiivisen leiman vähentämistä.

Helsingin ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön yksikön tavoitteena on vähentää helsinkiläisten päihteiden käyttöä ja edistää mielenterveyttä. Kaupunkilaisille tuotetaan tietoa päihdehaitoista ja välineitä niiden ehkäisyyn ja hallintaan. Toiminta kohdentuu kaupunkilaisiin sekä suoraan että ammattilaisten välityksellä. Työtä edistetään verkostotyön ohella muun muassa erilaisella tiedottamisella ja kampanjoilla. Helsingin kaupunki myöntää avustuksia päihteettömyyttä tukevaan järjestötoimintaan.

Helsinki soveltaa päihdepalveluissaan kansallisia toimenpidesuosituksia huumekuolemien ehkäisemiseksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Päihderiippuvuus aiheuttaa merkittäviä fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia uhkia. Hoidon perustana on luottamuksellinen hoitosuhde sekä kansallisten suositusten mukaiset yksilöllisesti suunnitellut psykososiaaliset hoitointerventiot ja lääkehoito.”

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon kahdeksannen kappaleen loppuun lause: "Helsingissä on kuitenkin syytä varautua myös huumetarjonnan muutoksiin ja valmistella mahdollisuuksia naloksonin nykyistä laajempaan käyttöön." ja lausunnon yhdeksännen kappaleen viimeisen lauseen loppuun teksti "painottaen erityisesti avun hälyttämisen esteiden poistamista ja laittomia päihteitä käyttävien negatiivisen leiman vähentämistä".

Kannattaja: jäsen Touko Niinimäki

Vastaehdotus 2:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon kuudennen kappaleen loppuun lause: "Käyttöhuoneiden yhteydessä pyritään selvittämään mahdollisuutta myös ainetestauspalveluun."

Kannattaja: jäsen Touko Niinimäki

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Ei-äännet: 10

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Kati Juva, Seija Muurinen, Björn Månsson, Touko Niinimäki, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Poissa: 1

Maaret Castrén

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 10 - 2 (poissa 1).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 5

Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 7

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Kati Juva, Björn Månsson, Touko Niinimäki, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Poissa: 1

Maaret Castrén

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 7 - 5 (poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle hyväksytyjen vastaehdotusten mukaisesti muutetun lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Coel Thomasin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Coel Thomasin ja 33 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, joka koskee huumekuolemien ja muiden päihdehaittojen vähentämisstrategiaa:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinki luo strategian sille, miten Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukset huumekuolemien ehkäisemiseksi toimeenpannaan Helsingissä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että päihteettömyyttä tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja tarjotaan ja kehitetään Helsingissä tutkimukseen perustuen sekä kansallisten hoitosuosituksen ja päihdepalveluja koskevien laatusuosituksen mukaisesti.

Helsingin päihdepalvelujen järjestämistä ohjaa kansalliset Käypä hoito -suositukset, päihde- ja riippuvuusstrategia, mielenterveysstrategia, sosiaali- ja terveysministeriön päihdepalveluja koskevat laatusuositukset, Terveystieteiden tutkimuskeskuksen palveluvalikoimaneuvoston suositukset sekä THL:n suositukset.

THL suosittaa huumekuolemien ehkäisemiseksi opioidikorvaushoitoa ja muita päihdepalveluja, käyttöhuoneita, huumeiden käyttäjien terveysneuvontaa, naloksoniohjelmaa, avun hälyttämisen esteiden vähentämistä, tiedottamista ja kampanjoita, yhteistyötä poliisin kanssa ja huumeita käyttäviin ihmisiin kohdistuvan negatiivisen leiman vähentämistä. Helsingin kaupungin päihdepalvelujen edustaja on osallistunut suositusten laatimiseen vierailevana asiantuntijana.

Helsingissä päihdetyön kokonaisuuteen sisältyy ennaltaehkäisevä työ, päihdeongelmien hoito ja kuntoutuspalvelut. Päihdeongelmaisia henkilöitä hoidetaan terveydenhuollossa ja päihdehuollon erityispalveluissa.

Päihdepalvelukokonaisuus sisältää Helsingissä polikliinisiä palveluja, kuten avovieroitusta, avohoitoa ja -kuntoutusta, opioidikorvaushoitoa ja jälkikuntoutusta sekä päivätoimintaa, laitosvieroitusta ja laitospäivätoimintaa. Näiden lisäksi tarjotaan muun muassa terveys- ja sosiaalivieroitusta suonenensisäisesti huumeita käyttäville ja palvelukeskustoimintaa HIV-positiivisille päihderiippuvaisille. Helsingin kaupunginhallitus on tehnyt 1.4.2019 § 228 kokouksessaan valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitteen ja esittänyt huumeiden käyttöhuoneen kokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä. Sen pohjana on kaupungin laatima selvitys valvottujen huumeidenkäyttötilojen perustamisesta Helsinkiin.

Terveysneuvontapalveluita tarjotaan Helsingissä matalan kynnyksen päiväkeskus Sympiksissä, jotka sijaitsevat Itäkeskuksessa, Kontulassa ja Sörnäisissä. Lisäksi Sympiksien liikkuva terveysneuvonta tarjoaa palveluja vuoropäivin ympäri Helsinkiä.

Suomessa opioidimyrkytykset johtuvat pääosin buprenorfiinin ja muiden keskushermostoa lamaavien aineiden yhteiskäytöstä. Myrkytyskuolemat tapahtuvat usein useiden tuntien viiveellä aineen käytöstä. Helsingin ensihoito tavoittaa korkeimman kiireellisyysluokan potilaat hyvin. Opioidiyliannostustilanteissa potilas voi naloksonin lisäksi tarvita myös muita elintoimintoja ylläpitäviä hoitotoimenpiteitä.

Päihdepalvelut on aktiivisesti mukana muun muassa pääkaupunkiseudun ympäristö- ja oppilaitosyhteistyössä sekä kansallisessa ja kansainvälisessä verkosto- ja tutkimusyhteistyössä. Päihdepalvelut tekee yhteistyötä myös poliisin kanssa.

Helsingin ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön yksikön tavoitteena on vähentää helsinkiläisten päihteiden käyttöä ja edistää mielenterveyttä. Kaupunkilaisille tuotetaan tietoa päihdehaitoista ja välineitä niiden ehkäisyyn ja hallintaan. Toiminta kohdentuu kaupunkilaisiin sekä suoraan että ammattilaisten välityksellä. Työtä edistetään verkostotyön ohella muun muassa erilaisella tiedottamisella ja kampanjoilla. Helsingin kaupunki myöntää avustuksia päihteettömyyttä tukevaan järjestötoimintaan.

Helsinki soveltaa päihdepalveluissaan kansallisia toimenpidesuosituksia huumekuolemien ehkäisemiseksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Päihderiippuvuus aiheuttaa merkittäviä fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia uhkia. Hoidon perustana on luottamuksellinen hoitosuhde sekä kansallisten suositusten mukaiset yksilöllisesti suunnitellut psykososiaaliset hoitointerventiot ja lääkehoito.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle huumekuolemien ja muiden päihdehaittojen vähentämisstrategiaa koskevasta Coel Thomasin ja 33 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta. Lausuntoa on pyydetty 29.11.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Coel Thomasin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano